

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1151/10/2010. RP.

Ügyintéző: Tőkés József r. fhdgy.

Tárgy: alapvető jogot sértő

rendőri intézkedés elleni

panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva Sz. M budapesti lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 503/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése.)

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Sz. M budapesti lakos (a továbbiakban: Panaszos) panaszában, valamint annak kiegészítésében előadta, hogy 2010. július 04-én, 10:05 órakor koszorút helyezett el társaival Budapesten, egy XV. kerületi emlékműnél, és tisztelgett az „elesettek emlékének”. Ezt követően a társaságában lévő 3 személlyel együtt beszállt az egyik társa tulajdonát képező személygépkocsijába, hogy elinduljanak a helyszínről. 10:10 órakor a gépjárművet közúti ellenőrzésre hivatkozva rendőrök tartóztatták fel úgy, hogy egy személyautó állt meg velük szemben. A gépkocsiból négy civil ruhát viselő, fegyveres rendőr szállt ki, akik elkérték a Panaszostól és társaitól a személyazonosító igazolványait. Az intézkedő rendőrök a jelvényükön kívül más igazolványt nem mutattak fel, amivel bizonyítani tudták volna rendőri mivoltukat. Eközben megérkezett még két rendőrautó, így tizenkét civil ruhás rendőr három rendőrségi és egy civil gépjárművel vette körül az intézkedés alá vont személygépkocsit, amivel kapcsolatban a Panaszos megjegyezte, hogy ez csak „egy előre eltervezett rendőrségi akcióban szokás”. A Panaszos álláspontja szerint a rendőrök eljárása „nem illeszthető a közúti ellenőrzés fogalmába”, mivel csak a gépkocsiban tartózkodók személyi okmányait kérték el. A Panaszos egyik társa videofelvételt akart készíteni a történetekről, amit azonban a rendőrök nem engedtek meg neki.

Miután a Panaszos és társai visszakapták az irataikat, a rendőrök nem engedték tovább őket és nem válaszoltak semmilyen kérdésükre arra hivatkozva, hogy a parancsnokuk majd közli az intézkedés okát – amire azonban a Panaszos megjegyzése szerint a későbbiekben sem került sor. Az intézkedésről jelentés készült, ugyanakkor a jelentést készítő rendőr a Panaszos szerint csak 10:20 órakor érkezett a helyszínre az egyik rendőrségi gépkocsival. A kiérkező rendőrök az intézkedés helyszínén nem közölték, hogy milyen indokkal tartóztatták fel a gépkocsiban utazókat, és a Panaszos véleménye szerint azt nem is tudták, csak utólag próbáltak magyarázatot keresni. A Panaszos megaláztatónak érezte, hogy a rendőrök az utcán, a lakók szeme láttára „megmotozták”, és a kocsiban lévő tárgyakat kipakoltatták a földre. Ezek után újból elkérték a Panaszostól és társaitól az irataikat igazoltatás céljából, majd „rövid tanakodás után” közölték, hogy elő fogják őket állítani. Arra a kérdésére, hogy mi az előállítás oka, a rendőrök először azt válaszolták, hogy „felosztatott társadalmi tevékenységet” folytattak. A Panaszos számára utóbb az iratokból derült ki, hogy ez alatt felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvételt értettek, de hivatkozásukat nem a jogszabálynak megfelelően fogalmazták meg. Ezt követően arra a kérdésre, hogy a koszorúzás miért minősül ilyen tevékenységnek, a rendőröktől nem kaptak választ.

1.) A Panaszos panasszal él a civil ruhás rendőrök eljárása miatt, akik „közúti ellenőrzést színelve” léptek fel, ténylegesen azonban más intézkedést fogantatosítottak. A Panaszos véleménye szerint amennyiben valóban közúti ellenőrzést tartottak volna a rendőrök, akkor tovább kellett volna engedniük őket, hiszen társaival semmilyen jogsértő cselekményt nem követtek el.

2.) A civil ruhás rendőrök nem tettek eleget azonosítási kötelezettségüknek – mivel csak a jelvényüket mutatták fel az intézkedés megkezdésekor –, és nem közölték az intézkedés okát.

3.) A Panaszos sérelmezi, hogy egyik társát a rendőrök megakadályozták abban, hogy az intézkedést videofelvételen rögzítse, mivel ez által megnehezítették a panaszban előadottak

bizonyítását. Sérelmezi továbbá, hogy ezt oly módon tették ezt, hogy társát az egyik rendőr félrehívta és „megfenyegette”: ha felvételt készít, annak következményei lesznek.

4.) A Panaszos megalázónak találta, hogy az utcán, a lakók szeme láttára vizsgálták át és a kocsiában lévő tárgyakat kipakoltatták a földre.

5.) A Panaszos sérelmezi, hogy az időközben már visszkapott személyi okmányait a rendőrök igazoltatásra hivatkozva újból elvették, majd közölték, hogy előállítást hajtanak végre velük szemben. Kérdésére, hogy miért kerül sor erre az intézkedésre, azt válaszolták, hogy a panaszos „felozlatott társadalmi tevékenységet” folytatott.

6.) A Panaszos szerint az intézkedés (igazoltatás) befejezésekor nem kapott tájékoztatást jogorvoslati lehetőségeiről, ezáltal korlátozták jogorvoslathoz való jogának érvényesítését.

7.) Sérelmezi továbbá, hogy a rendőri jelentésben az szerepel, hogy valamilyen szabálysértés abbahagyására szólították fel a rendőrök, azonban magából a jelentésből is kitűnik, hogy ilyen nem történt, hiszen az igazoltatás megkezdése előtt a gépjárművében tartózkodott, ahol nem tett semmi jogszabályba ütközőt. Nem szólították fel arra, hogy az autóban tanúsított szabálysértést szüntesse be, és arról sem tájékoztatták, hogy milyen szabálysértést követett el, illetve azt hogyan tudná abbahagyni. Ezért úgy véli, hogy az előállítása teljesen jogszerűtlen volt.

8.) A Panaszos panasszal élt r. hadnagy ellen, aki szakszerűnek és jogszerűnek minősítette az előállítását az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján, mivel nem hangzott el felszólítás a jogszerűtlen magatartás abbahagyására, továbbá mivel nem tartotta szükségesnek a meghallgatását az ellentmondások feloldása érdekében.

9.) Sérelmezi továbbá, hogy személyes szabadságát 10:30 órától egészen 15:00 óráig korlátozták.

A Panasztestület a rendőri intézkedésekkel kapcsolatban lefolytatott vizsgálatot követően állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedések *„érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz és az 59. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való alapvető jogát”*.

A Panasztestület megállapította továbbá, hogy a Rendőrség megsértette a Panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát (indokolatlan igazoltatás), az emberi méltóságát (indokolatlanul végrehajtott ruházatátvizsgálás), a személyi szabadsághoz fűződő jogát sérelmét (indokolatlan előállítás), valamint a tisztességes eljáráshoz való alapjogát (azonosítási kötelezettség elmulasztása, a rendőri eljáró nem megfelelő alaposággal végezte az intézkedések felülvizsgálatát).

II.

A rendelkezésre álló, alább ismertetett rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

1) Budapest rendőrfőkapitánya 01000/24831/2010. ált számú egyedi utasításával 2010. július 04-én 00:00 órától 24:00 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el.

A fokozott ellenőrzés elrendelésére az egyedi utasítás indokolása alapján azért került sor, mivel egy magánszemély rendezvényt jelentett be a Budapest V. kerletében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér – Andrásy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra, és a rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható. A demonstratív tömegrendezvény biztosítása, a gyülekezési joggal élők és a járókelők biztonságának garantálása érdekében indokolt volt a személy és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzésének elrendelése. Az egyedi utasítás végrehajtásában résztvevő rendőri állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat és megakadályozza a jogsértések kialakulását. Ennek érdekében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajtott végre. Az Rtv. 13. §-a alapján, illetőleg kérésre közreműködött továbbá az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, jogsértés esetében pedig végrehajtotta a szükséges intézkedéseket.

2) Az intézkedésről készült 01000/557712/2010/id. számú rendőri jelentés szerint a Panaszossal szemben 2010. július 04-én, 10:30 órakor a Budapest, XV. kerületi Körvasút utca (Rákos utca kereszteződése) alatti helyen az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatás, a 31. § (1) bekezdése alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, majd az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának I. fordulata alapján – mivel a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatta – előállítás végrehajtására került sor. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása azt tartalmazza, hogy a Panaszossal szemben intézkedő rendőr a panaszban említett napon és időben mobil csoport tagjaként teljesített szolgálatot Budapest illetékességi területén, amikor 10:30 órakor utasításra megjelent a Budapest XV. kerület, Körvasút sor-Rákos út sarkán lévő emlékműnél, ahol a rendezvényekkel összefüggésbe hozható négy személy tartózkodott. A helyszínre már korábban megérkezett rendőri egység vezetője az intézkedő rendőröket arról tájékoztatta, hogy a helyszín jelenlévő négy személy 10:00 óra körül koszorút helyezett el az emlékműnél, amely során egy ember tiszteletadást teljesített. A rendőrök vezényszavakat nem hallottak, mivel a helyszíntől távolabb tartózkodtak, azonban úgy vélik, hogy az említett személyek magatartásukkal megvalósították az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet) 10/C. §-ában megfogalmazott tényállást. A tájékoztatás során elhangzott továbbá, hogy összesen körülbelül tizen vehettek részt a rendezvényen, de amikor intézkedés alá vonták őket, már csak négyen voltak a helyszínen.

A rendőrök ellenőrzés alá vonták a négy személyt és megállapították, hogy a Panaszos – aki terepmintás pólót, nadrágot és fekete bakancsot viselt – jelen volt a koszorúzásnál. A Panaszost ezt követően igazolásra szólították fel, aminek személyazonosító igazolványa átadásával eleget tett. A Panaszos elmondta, hogy társaival együtt gépkocsival kívánták elhagyni a helyszínt, amikor a másik rendőri egység igazoltatta. Az eljáró rendőr a Panaszos adatait ellenőrizte, majd átvizsgálta a ruházatát, csomagját, illetőleg a személygépkocsit is. Az

átvizsgálások alkalmával bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló vagy abból származó eszközt, tárgyat nem talált.

Ezt követően a rendőr közölte a Panaszossal, hogy a Szabs. rendelet 10/C. §-a szerinti felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt, továbbá mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható, előállítja a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra. Az intézkedéssel szembeni panasztételi jogról a Panaszost az eljáró rendőr tájékoztatta és jelentésében rögzítette, hogy a Panaszos az általa fogatosított intézkedésekkel összefüggésben nem, de a civil ruhás rendőrök intézkedésével szemben jelezte, hogy panasszal kíván élni.

Ezt követően a Panaszost az eljáró rendőr előállította a rendőrkapitányságra. A jelentés megjegyzése szerint az intézkedésről, a járműről, a helyszínről, és az emlékműről kép- és hangfelvétel készült. A jelentés szerint a Panaszos részére az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató, valamint az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2.§ (8), (9) bekezdései és a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. §-a alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a rendőri jelentésben megjelölt intézkedések alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, az arányosság követelményét nem sértette.

3) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály I. Műveleti Alosztály vezetője parancsnoki kivizsgálás keretében az intézkedésekkel kapcsolatban az alábbiakat rögzítette.

Az alosztályvezető az említett napon 08:00 órától látott el nappalos szolgálatot. 10:00 óra körüli időben, utasításra haladt szolgálati gépkocsival a Budapest, XV. kerület, rákospalotai Körvasút soron a Rákos út irányába. A két út kereszteződésében lévő Árpád emlékműnél 12 fő, többségében terepmintás katonai gyakorló egyenruházatot viselő és több civil személyből álló csoportra lettek figyelmesek, amelynek tagjai az emlékművel szemben álltak és tiszteletüket tisztelgéssel fejezték ki. Ezt követően a csoport tagjai elindultak a közeli Taksony utcában várakozó gépkocsikhoz, amelyekkel a későbbiekben távoztak a helyszínről. Az útkereszteződésbe érve – mintegy 50-60 méter távolságra az említett személyektől – az alosztályvezető telefonon jelentette a tapasztaltakat a BRFK Bevetési Főosztály vezetőjének, aki azonnal utasítást adott arra, hogy a rendőrök vonják intézkedés alá a csoport tagjait a körülmények tisztázása érdekében.

Az utasítást követően az alosztályvezető az időközben továbbhaladó gépkocsival azonnal visszafordult, majd további rendőri egységeket kért a helyszínre, mivel csak hárman teljesítettek szolgálatot. Mire a Rákos út-Taksony utca kereszteződésébe értek, már csak egy gépkocsit találtak a helyszínen. A jármű álló helyzetből pár métert tett meg előre, amikor a rendőrök a szolgálati gépkocsival lassú tempóban, óvatosan, átlós irányból megközelítették, és attól kb. 5-6 méter távolságra, biztonságosan megálltak.

A szolgálati járműből kiszállva, „rendőrség, közúti ellenőrzés” felszólítással kezdték meg az intézkedést, amellyel egy időben a helyszínre érkeztek az Akció Osztály további egységei is.

A vezető kiszállt az intézkedés alá vont gépkocsiból, és az egyik rendőrnek átnyújtotta az iratait. A gépkocsiban a vezetőn kívül további három személy tartózkodott, akiket szintén igazoltattak. Az ügyelet bejegyzése szerint az összegyűjtött okmányok alapján az intézkedés alá vont személyek adatainak ellenőrzését 10:13 órakor kezdték meg.

A gépkocsi vezetője az alosztályvezető kérdésére elmondta, hogy ismerőseivel az Árpád emlékmű megkoszorúzására érkezett a helyszínre. A látottak és a kérdésre kapott válasz alapján az alosztályvezető úgy ítélte meg, hogy fennáll a szabálysértés elkövetésének gyanúja, amit jelentett a BRFK Bevetési Főosztály vezetőjének, aki egyenruhás egységet küldött a helyszínre a további intézkedések végrehajtására. Érkezésükkor az egység parancsnokát az alosztályvezető az előzményekről tájékoztatta. A továbbiakban a személyes szabadságot korlátozó intézkedés végrehajtásáról a parancsnok a helyszínen tájékoztatta a panaszost és társait.

4) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály osztályvezető-helyettesének 01000/570317/2010/id. számú tájékoztatása szerint a panaszban említett napon a meghatározott biztosítási feladatok ellátásának idejére a rendőrség Biztosítási Törzset állított fel, amelynek keretében jogi alcsoport végezte a rendőri egységektől beérkező információk folyamatos elemzését és értékelését. Az osztályvezető-helyettes ennek eredményeként kapott utasítást a Biztosítási Törzs vezetőjétől arra, hogy Budapest, XV. kerület Körvasút sor és Rákos út kereszteződésében lévő emlékműnél tartózkodó személyeket szabálysértés elkövetése miatt állítsa elő. A feladat végrehajtásával az osztályvezető-helyettes körülbelül 10:30 óra körüli időben r. hadnagy műveletirányító parancsnokot és csoportját bízta meg.

A tájékoztatás szerint az intézkedő rendőrök az utasítás végrehajtását az Rtv. 20. §-ában meghatározott módon kezdték meg: az intézkedés megkezdése előtt közölték nevüket, azonosító számukat, valamint az intézkedés tényét és célját. A rendőrök az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatást, majd a 31. § (1) bekezdése szerint ruházatátvizsgálatot végeztek. Ezt követően, mivel a Biztosítási Törzs utasítása szerint a szabálysértést elkövető személyekkel szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt, az érintetteket az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányságára sérülés és panaszmentesen előállították.

Az előállított személyek a rendőri intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről tájékoztatva lettek, amellyel akkor nem kívántak élni.

Az intézkedés helyszínén készült videofelvételeket az intézkedést követően megküldték a BRFK Bűnügyi Szervek Értékelő Osztály vezetőjének.

Az osztályvezető-helyettes megjegyzi, hogy a polgári ruhában szolgálatot teljesítő kollégák intézkedésével kapcsolatban nyilatkozni nem áll módjában.

5) A Panaszost és három társát a „Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesület rendezvénye során előállított személyek” elnevezésű irat tanúsága szerint a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányságra állították elő a Szabs. rendelet 10/C. § (2) bekezdése alapján, 10:30 órától kezdődően 15:00 óráig, a XV. kerületi Körvasút sor-Rákos út kereszteződéséből.

6) A Panaszos 13:10 órakor, illetve 13:15 órakor egy-egy nyilatkozatot írt alá. Ezek tanúsága szerint hozzátartozó értesítését nem kérte, illetve a jogi képviselő igénybevételének lehetőségével kapcsolatos tájékoztatást megkapta, de annak lehetőségével nem kívánt élni.

7) A Panaszos előállításáról szóló igazolás tanúsága szerint személyes szabadságának korlátozása 10:30 órától 15:00 óráig tartott. Annak időtartama alatt sérülése vagy panasza nem keletkezett. Az előállításakor tőle elvett tárgyait (letéti tárgyak) hiánytalanul átvette.

8) A BRFK Értékelő Osztály vezetőjének 01000-570013/2010. id. számú tájékoztatása szerint a sérelmezett eseményekről képi dokumentáció nem áll rendelkezésre.

9) A Panaszos meghallgatása a szabálysértési ügyben a 01815/1406-1/2010/ szabs. számú jegyzőkönyv tanúsága szerint 13:02 órakor vette kezdetét és 13:21 órakor ért véget.

10) A szabálysértési ügyben hozott 1815-1406/2/2010/ szabs. számú határozatban a szabálysértési hatóság a Panaszost – mivel megvalósította az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 10/C. § (2) bekezdésébe ütköző szabálysértést – feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése miatt 30.000 Ft pénzbírsággal sújtotta. A Panaszos a határozat ellen kifogást terjesztett elő.

III.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/24831/2010. ált. számú egyedi utasításával az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése¹, valamint (3) bekezdése² alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el, 2010. július 04-én 00:00 órától 2010. július 04-én 24:00 óráig terjedő időszakra. Az utasításban foglalt feladatok végrehajtására rendelt állomány tagjaként a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály I. Műveleti Alosztály vezetője és két vele együtt szolgálatot teljesítő rendőr 2010. július 04-én 10:00 óra körüli időben, utasításra közlekedett szolgálati gépkocsival a Budapest, XV. kerület, rákospalotai Körvasút soron a Rákos út irányába. A két út kereszteződésében lévő Árpád emlékműnél 12 fő,

¹ **Rtv. 30. § (1) bekezdése:** „A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.”

² **Rtv. 30. § (3) bekezdése:** „A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

többségében terepmintás katonai gyakorló egyenruházatot viselő és több civil személyből álló csoportosulást láttak, amelynek tagjai az emlékművel szemben állva katonai jellegű tiszteletadást teljesítettek. Az alosztályvezető ezt telefonon jelentette előljárójának, majd utasítására igazolásra szólította fel a Panaszost és társait, miközben további rendőri egységeket kért a helyszínre.

A helyszínen 10:30 órakor utasításra megjelent egyenruhás mobil csoport átvette az intézkedés végrehajtását. Az Rtv. 20. §-ában³ meghatározott módon az intézkedés megkezdése előtt közölték nevüket, azonosító számukat, valamint az intézkedés tényét és célját, majd az Rtv. 29. § (1) bekezdése⁴ alapján igazoltatást, illetve a 31. § (1) bekezdése⁵ szerint ruházátvizsgálatot végeztek. Ezt követően a Panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja⁶ alapján sérülés és panaszmentesen előállították a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányságra a rendelet 10/C. §-a szerinti feloszlatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt, továbbá mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt.

A Panaszos részére átadták az előállítással kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről – így jogorvoslati jogáról – szóló tájékoztatót, az előállítás okáról tájékoztatták, továbbá az előállítás tartamáról részére igazolást állítottak ki⁷. Az előállítás során a Panaszos aláírásával megerősített nyilatkozatai szerint jogi képviselő igénybevételéről lemondott, hozzátartozóját

³ **Rtv. 20 §:**

„(1) A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.”

⁴ **Rtv. 29. § (1) bekezdése:** „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

⁵ **Rtv. 31. § (1) bekezdése:** „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

⁶ **Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja:**

A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, (...)

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani; (...)

⁷ **Rtv. 33. § (4) bekezdése:** „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

pedig nem kívánta értesíteni⁸. A Panaszossal szemben szabálysértési eljárást folytattak az előállítás tartama alatt, melynek eredményeként megállapították szabálysértési jogi felelősségét. A panaszos 2010. július 04-én 10:30 órától 2010. július 04-én 15:00 óráig volt előállítva.

1.) Az Rtv. 1. § (1) bekezdése⁹ a Rendőrség feladatkörébe utalja a közrend és a közbiztonság védelmét. Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.” Az intézkedési kötelezettség nem csak az intézkedés megkezdését, hanem annak végrehajtását és eredményes befejezését is magában foglalja.

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”. A Panaszossal és társaival szemben intézkedésbe kezdő rendőri egység három főből állt, ezért az utasítás teljesítése és a megkezdett intézkedés eredményes befejezése érdekében további rendői erőket kellett a helyszínre küldeni, melynek kiérkezéséig a panaszost és társait – a fokozott ellenőrzésre is tekintettel – jogszerűen igazoltatták, még abban az esetben is, ha az intézkedés okának közlése szakszerűtlen volt.

2.) A Panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő civil ruhás rendőrök csak a jelvényük felmutatásával tettek eleget azonosítási kötelezettségüknek. A jelentésben nincs külön dokumentálva, hogy a rendőrök szolgálati igazolványukat is felmutatták-e, ugyanakkor nem is várható el, hogy az intézkedő rendőr az általa készített jelentésben az eljárás alaki szabályainak megtartását is minden esetben rögzítse. Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése értelmében „A rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye azonosítja.”. Tehát az egyenruhában eljáró rendőrök azzal, hogy jelvényüket az intézkedés kezdetekor felmutatták, eleget tettek azonosítási kötelezettségüknek. A civil ruhás rendőröktől elvárható lett volna, hogy jelvényük mellett szolgálati igazolványukat is felmutassák, ugyanakkor tekintettel arra, hogy azonosítási kötelezettségüknek – a panasz állítása szerint – részben eleget tettek, rendőri mivoltuk pedig a körülmények alapján végig nyilvánvaló volt (egyenruhás kollégáikkal együtt intézkedtek a helyszínen), ezért a Panaszost ezzel kapcsolatban jogsérelem nem érte.

3.) Az intézkedések fényképezésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság 54/2000. (XII.18.) AB határozatában egyértelműen azt az iránymutatást adta, hogy fokozott közérdek főződik az esetleges rendőri jogsértések dokumentálhatóságához. Ezzel a Rendőrség messzemenően egyetért: az intézkedés lefényképezése nem tiltott tevékenység, ennek tűrésére a rendőr köteles mindaddig, amíg az intézkedést oly mértékben nem zavarja, hogy annak végrehajtása a fényképező személy közrehatása miatt lehetetlen. A kérdéses ügyben a rendelkezésre álló – közokiratnak minősülő – rendőri jelentések rögzítik, hogy az intézkedésről, a járműről, a

⁸ Rtv. 18. § (1) bekezdése: „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalok vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

⁹ Rtv. 1. § (1) bekezdése: „A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés.”

helyszínről, és az emlékműről kép- és hangfelvétel készült, amelyet az intézkedést követően megküldtek a BRFK Bűnügyi Szervek Értékelő Osztályának. Ezért nem megalapozott a Panaszos azon állítása, hogy a rendőrök a panaszban előadottak bizonyításának megnehezítése érdekében megakadályozták abban, hogy az intézkedést videófelvételen rögzítse.

4.) Az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján a panaszos – mint személyi szabadságában korlátozott személy –, valamint járműve átvizsgálására – tekintettel az Rtv. 30. § (3) bekezdésére is – jogszerűen és indokoltan került sor.

5.) A Panaszos igazoltatását és adatainak ellenőrzését az intézkedést átvevő, majd a Panaszos előállítását végrehajtó rendőri egység az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján – a fokozott ellenőrzésre is tekintettel – jogszerűen fogantatotta. Az intézkedést nem tette jogszerűtlenné az a körülmény, hogy annak okát esetlegesen nem a szabálysértési tényállást szó szerint idézve jelölték meg a rendőrök, mivel – mint az a Panasztestület is megjegyezte – a Panaszos számára az elhangzottak alapján is világosnak kellett lennie, hogy miért zajlik az intézkedés.

6.) A 01000/557712/2010/id. számú rendőri jelentés szerint az intézkedéssel szembeni panasztételi jogról a Panaszost az eljáró rendőr tájékoztatta és jelentésében rögzítette, hogy a Panaszos az általa fogantatott intézkedésekkel összefüggésben nem, de a civil ruhás rendőrök intézkedésével szemben jelezte, hogy panasszal kíván élni. A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály osztályvezető-helyettesének 01000/570317/2010/id. számú tájékoztatása szerint az előállított személyek a rendőri intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről tájékoztatva lettek, amellyel akkor nem kívántak élni. Mint azt a Panasztestület is leszögezte állásfoglalásában: *„a panaszos az intézkedéssel szembeni megfelelő jogorvoslattal, panasszal a rendelkezésre álló és meglehetősen szűkre szabott, nyolcnapos határidőn belül élni tudott.”* A fentiekre tekintettel a panaszt a jogorvoslati jogról történő tájékoztatás elmaradása tekintetében elutasítom.

7.) A Panaszos azon magatartása, hogy – több társával együtt – a külső szemlélő számára katonai jellegű formaruhának tűnő öltözetben jelent meg közterületen és ezzel összhangban katonai jellegű tiszteletadást teljesített, jogalapot teremtett az előállításra, ezért jogszerűen döntött az illetékes rendőri vezető a Panaszos előállítása mellett. Amint több határozatban is kifejtettem, az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tényekre tekintettel dönt a rendőr az előállításról, ilyen esetekben az előállításhoz a törvényben megkövetelt szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi, vagy szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, vagy a bűncselekmény lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra. Az előállítás jogszerűségét ezen esetekben később az sem teszi jogsértővé, ha az előállított személlyel szemben nem indul eljárás, vagy az eljárás során nem állapítják meg felelősségét szabálysértés, vagy bűncselekmény miatt.

A Panaszost a rendőri jelentés szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának I. fordulója alapján – mivel a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatta – állították elő. Az intézkedés alapjául szolgáló esemény dokumentálásakor ugyanez a jelentés szó szerint rögzíti, hogy a Panaszos előállítására rendelet 10/C. §-a szerinti felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt, továbbá azért került sor, mivel a Panaszossal szemben az eljárás azonnal lefolytatható. A jelentésnek

tehát helyesen az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának II. fordulatra kellett volna hivatkoznia. Mivel az az intézkedés valódi oka a jelentés tartalmából egyértelműen kiderül, ezért a Panaszost az adminisztrációs tévedés miatt jogsérelem nem érte.

8.) A Panaszos álláspontja szerint az intézkedések parancsnoki felülvizsgálatát r. hadnagy nem kellő körültekintéssel végezte el, mivel nem vette figyelembe, hogy nem hangzott el felszólítás a jogszerűtlen magatartás abbahagyására, továbbá mivel nem tartotta szükségesnek a Panaszos meghallgatását az ellentmondások feloldása érdekében.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 57. §-ának (3) bekezdése értelmében *„A kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr elöljárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét, az arányosság követelményének megtartását, amelynek során: a) meghallgatja azt, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint az eseménynél jelenlévő személyeket, b) szükség esetén tisztázza a rendőr jelentésében észlelt ellentmondásokat.”*

Mivel a személyes meghallgatást, valamint a jelentés esetleges ellentmondásainak tisztázását a Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszköz vonatkozásában teszi lehetővé – melynek alkalmazására jelen esetben nem került sor –, ezért a panaszt e tekintetben elutasítom.

9.) Az előállítás során elvégzett eljárási cselekmények – tájékoztatások elhangzása, nyilatkozatok kitöltése, letéti tárgyak jegyzőkönyvbe vétele, szabálysértési eljárás lefolytatása – tekintetbe vételével az előállítás 4 óra 30 perces időtartama jogszerűnek és arányosnak minősül.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület állásfoglalásában az igazoltatás, a ruházatátvizsgálás és az előállítás jogalapjával és indokoltságával, az azonosítási kötelezettség, illetve az intézkedés ténye és célja megjelölésének elmulasztásával, valamint az előállítás tartamával kapcsolatosan tett egyes megállapításokkal a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestületnek az állásfoglalásában tett minden más megállapításával és az azokból levont következtetéseivel minden tekintetben egyetértek.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁰, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése¹¹ alapul.

¹⁰ **Rtv. 92. § (1) bekezdése:**

„Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹¹ **Rtv. 93/A. §-a:**

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 20. §-a, 29. § (1), 30. § (1) és (3) bekezdései, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés f) pontjának II. fordulata és (4) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (6) és (7) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 57. § (2) bekezdése.

Budapest, 2011. február 23.

**Dr. Hatala József r. altábornagy sk.
országos rendőrfőkapitány**

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”